

**Temas Öncesi Profilaksinin Temini Konusunda Uluslararası Cinsel Yolla Bulaşan
Enfeksiyonlar Birliği-(International Union for Sexually Transmitted Infections-IUSTI) –
Avrupa Görüşü**

Klinisyenler için Önemli Basamaklar

Avrupa ve Asya, HIV epidemisini kontrol altına alma konusunda farklı sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır. IUSTI Avrupa, Temas Öncesi Profilaksi (TÖP) konusunda hazırladığı bu bildiri ile TÖP'nin temini ve TÖP'ye erişilebilirliğin artırılması, TÖP'nin daha fazla kabul görmesi ve kullanılması konusunda hükümetlerin, kurumların, sağlık çalışanlarının ve bireylerin atabileceği adımları tanımlamayı amaçlamaktadır. Bu adımlar her ne kadar Dünya Sağlık Örgütü TÖP Kılavuzu'nda² ve European Centers for Disease Control¹ tarafından yayınlanan derlemede açıkça belirtilmiş olsa da, klinisyenlerin, bu konuda eyleme geçmenin aciliyet gösterdiğini fark etmesinin önemli olduğunu düşünüyoruz.

TÖP, HIV enfeksiyonundan korunmanın temel unsurlarından biridir. Temas öncesi profilaksi, HIV enfeksiyonunu kontrol altına almada diğer stratejilerle birlikte önemli bir araç haline gelmiştir. Yüksek riskli gruplardaki etkinliği tartışılmaz ve hükümetler ve klinisyenler, bunun avantajlarından yararlanmalıdır. Temas öncesi profilaksi Avrupa ve Yakın Doğu'nun büyük bir bölümünde onay almış olmakla birlikte, ülkeler ve bölgeler arasında temini ve kullanım oranı açısından önemli farklılıklar ve yaygın kullanımının önünde bazı yapısal engeller bulunmaktadır.

1. HIV için TÖP'nin kullanımda olmadığı ve epideminin hızla büyümekte olduğu ülkelerin hükümetlerine, TÖP'ye erişimi sağlamak için gerekli adımları hızla atmalarını kuvvetle önermekteyiz.
2. Sağlık çalışanları ve hükümetler, TÖP'nin ya da TÖP kullanımı ile bağlantılı izlem sürecinin bazı olası kullanıcılar için mali engeller oluşturabileceğinin farkında olmalı ve TÖP'ye en çok ihtiyacı olan yüksek riskli toplulukların TÖP'ye bedelsiz ve kolayca ulaşabilmeleri için gerekli düzenlemelerin yapılmasını sağlamalıdır.
3. HIV edinme riski yüksek toplumların yaygın olarak bulunduğu bölgelerde çalışan klinisyenler, TÖP kullanımı hakkında bilgi ve beceriye sahip olmalı ve kendilerini, HIV testi isteme ve TÖP reçete etme konusunda rahat hissetmelidir. Bu konu özellikle cinsel yolla bulaşan enfeksiyonların yönetimi alanında çalışan hekimler için önem taşımaktadır.
4. Klinisyenler, sivil toplum örgütleri aracılığıyla ya da farklı mecralardan TÖP'ye ulaşan kişiler için de hizmet sunmayı ihmal etmemelidir. Klinisyenler, kendi hizmet alanları içinde TÖP temin edemiyorlarsa, TÖP kullanmak isteyen kişileri alternatif mecralara yönlendirmelidirler.
5. İdeal olan, TÖP temininin, cinsel yolla bulaşan enfeksiyon (CYBE) programları ile bağlantılı olmasıdır. Eğer bu mümkün değilse, CYBE tarama programlarının hızla hayata geçirilmesi için çalışılmalıdır. Bu tür bir tarama programının olmaması, TÖP kullanımı için kısıtlayıcı bir unsur değildir.
6. TÖP talebinin giderek artış gösterdiği ülkelerde klinisyenler, hizmet ve izlemin kalitesini ve minimum standartlarını düşürmeden izlem süreçlerinde esnek davranabilirler. Temas öncesi profilaksi izleminin istisnasız önkoşulu her ziyarette HIV

testi yapılmasıdır. Öte yandan, CYBE izleminin mümkün olmadığı durumlarda, bunun, TÖP'nin kullanıma sunulması ve yaygınlaştırılmasında bir engel olup olmadığı konusu dikkatle değerlendirilmelidir. CYBE izlemi TÖP'nin sürdürülmesi için önerilirse de koşul değildir.

IUSTI-Europe Eylül 2022

Kaynaklar

¹ Pre-exposure prophylaxis for HIV prevention in Europe and Central Asia Monitoring implementation of the Dublin Declaration on Partnership to fight HIV/AIDS in Europe and Central Asia – 2020/2021 progress report.

https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/DD_PrEP_brief_May%202022-revised-final.pdf

² Differentiated and simplified pre-exposure prophylaxis for HIV prevention Update to WHO implementation guidance. Technical Brief. 2022.

<https://www.who.int/publications/i/item/9789240053694>